

Leta Famu Pol i siit u usuf Fan Tesalonika Orek Famu

Aunbiing Pol i kiis tah na Korin, ke ka siit ta u e leta igii, leta famu i siit u usuf foron tom unune na Tesalonika.

Tesalonika i e nenge tara maleh na falifuh na Mesedonia. Na fatuul u e ninla ke Pol una Tesalonika, ke ka fafas usuf ri, par Aposel 17:1-14. Fale fanu ae ri sokiliis ta liu kiri, ri fan Iudaia, isau le fal e fanu tina fal e maleh keskes. Foron famfamu ken fan Iudaia na Tesalonika ri ka balkut aunbiing ri par u aragii le fal e fanu kiri ri ka unune mang lo Iesu, pesu ri ka fes ufu Pol tina maleh kiri. Ke Pol ka la una Beroia. Namih ka wuun ufu Timoti usuf ri ke Timoti ka fas Pol ini ri.

Na leta igii, Pol i fot rokap usuf God wara le fan Tesalonika ri tifat na unune kiri aunbiing ri tafe foron tatawin, ke ri ier sabin isi Pol. Pol i ier sabin isi farakrakai unune kiri na leta igii, ke ka kiliis fagalte kiri isi foron minet.

1 Tesalonika i aragii:

1:1 Tanwara

1:2-10 Pol i laes ini ri

2:1-3:13 Foim ke Pol na Tesalonika

4:1-12 Matngan liu ae God i ier isi

4:13-5:11 Paipai fis ke Kumguui

5:12-28 Farfarop na orek ke Pol usuf ri

¹ Iau Pol, Sailas ke Timoti, kemtuul sisiit usuf gam foron tom unune na maleh na Tesalonika, gam fanseh gam unune lo God Tama kerer ke Kumguui Iesu Karisito.

Famais turan siaroh ke God usuf gam.

Liu ke Unune ken Fan Tesalonika

² Kemtuul fot rokap la usuf God isi gam tikii. Ke kemtuul ka wol pes gam la na foron sising kimentuul usuf God. ³ Aunbiing kemtuul sising la usuf God Tama kerer, kemtuul wol pes foron tier ae gam tel u la, wara na unune kimi, ke kemtuul wol pes foron foim ae gam tel u la, wara na famais kimi. Ke kemtuul ka wol pes tifat kimi sabin, wara le gam nene ini unune kimi usuf Kumguui kirer Iesu Karisito.

⁴ Foron tualik kemtuul, ae God i ier kanaka tah isi gam. Kemtuul usum le God i tus pes ta gam. ⁵ Wara na Rokap na Fafas ae kemtuul fas ta gam ini, biil e orek foes sau, biil. I la turim tom turan rakrakai ke turan Tanwa Kalkaluu, ma gam ka par failiim tara na unune kimentuul. Gam usum rokap tom na sinangu kemtuul aunbiing kemtuul kiis tah na fatpoto gam, isi una rokap kimi. ⁶ Gam ka mi tah na sinangu kemtuul ke na sinangu Kumguui. Taftawa le fanu ri falaulau gam, isau le gam posefat tom na foron orek turan laes ae Tanwa Kalkaluu i ta ta u usuf gam. ⁷ Pesu gam ka finngas rokap na sinang tah usuf foron tom unune tikii na iun falifuh na Masedonia ke na Akaia. ⁸ Foron orek ke Kumguui ae gam fafas tah ini ka la sararah tah arae kinen nenge gamtih ae i ninih una tapak. Biil na Masedonia ke na Akaia sau, biil. Foron maleh tikii ri ka usum tah na unune kimi usuf God, pesu sanih sabin kemtuul en use u. ⁹ Wara le ri tom, ri use famalal foron sinangu gam, aunbiing gam somangat pes ta kemtuul. Ke ri use u sabin le gam ka la koseng ta foron god famfabal, ke gam ka ta liu kimi mang sing God tekentu ae i liu, ma igii gam ka foim mang sing i. ¹⁰ Ke gam ka nene ke Kalalik ae in puh tinbae na Kukulii, ae God i faptih fafis ta u tina minet. I e Iesu ae i faliu pes ta kerer tina ngaliaf ke God ae in tapiiek.

¹ Foron tualik kemtuul, gam tom gam usum le kiis kimentuul aga tura gam, biil i tier foes, i mel tom e fua.

² Gam usum le, aunbiing biil biitom kemtuul la ugapiék usuf gam, fanu ri falaulau ta kemtuul ma ri ka famatlawen kemtuul na maleh na Pilipai. Isau le na falupes ke God kirer, kemtuul ka foim rakrakai tom isi le kemtuul en fas gam ini Rokap na Fafas kia, ma biil kemtuul soke fanseh ae ri tapiék arae foron tuui kimentuul. ³ Aunbiing kemtuul fas gam isi kiliis liu, foron orek kimentuul biil i to ger, ma biil kemtuul orek ini ti wolwol laulau, ma biil sabin kemtuul fambal gam. Biil. ⁴ Isau le kemtuul fafas ini Rokap na Fafas, wara le God i tof ta kemtuul, ke ka unune tah lo kemtuul isi le kemtuul en fafas. Aunbiing kemtuul fafas, biil una falaes fanu sau, biil. Kemtuul fafas isi God tom ae i tof balmemtuul la, in laes ini. ⁵ Gam usum le biil kemtuul falaes gam ini foron mot na orek, ke biil kemtuul ram kum na ti foron tier sing gam, biil. God tom i par u ma ka usum lo kemtuul. ⁶ Biil kemtuul im isi ususefages sing fanu, le sing gam le sing tikas awii.

⁷ Ifasih le kemtuul en sising gam isi ti falupes, wara le kemtuul foron aposel ke Karisito. Isau le biil kemtuul tel u arae. Kemtuul kiis fofo na fatpoto gam, arae nenge fifin i fofonoi na berberat kia. ⁸ Kemtuul ier kanaka isi gam ke kemtuul ka laes kanaka isi kemtuul en fafas ini Rokap na Fafas ke God. Biil kemtuul laes sau isi fafas usuf gam, kemtuul laes sabin isi kemtuul en ta liu kimentuul usuf gam, wara le gam laumet kanaka na matmemtuul.

⁹ Foron tualik kemtuul, gam ka usum tah na foron rakrakai na foim kimentuul. Kemtuul foim tah na wor ke na siat ke kemtuul ka songsong na olon foron foim ae kemtuul tel u. Kemtuul ka foimnge pitkalang kimentuul tom, isi biil kemtuul en ta tatawin isi gamen fofonoi lo kemtuul, aunbiing kemtuul fas gam ini Rokap na Fafas ke God.

¹⁰ Gam tom, ke God sabin, gam ka par ta liu kimemtuul na fatpoto gam foron tom unune. Liu kimemtuul i kalkaluu ma i tortores, ma biil i fasih tikas in tiu kemtuul ini ti tier. ¹¹ Gam usum le foron sinangu kemtuul usuf temtem tikii lo gam i arae sinang ae nenge kaltu i tel u la usuf berberat kia. ¹² Pesu kemtuul ka farakrakai gam ke kemtuul ka famor gam ke kemtuul ka fas gam sabin isi gamek liu ini matngan liu ae in falaes God, ae i kam pes ta gam una matanfuntih kia ke memeh kia.

¹³ Ke kemtuul fot rokap la sabin usuf God, wara le aunbiing gam posefat na orek ke God ae gam ongen ta u sing kemtuul, ke gam ka somangat pes u. Biil gam somangat pes u arae orek ken fanu sau, biil. Gam somangat pes u, wara le i e orek ke God tom. Foron orek ae i foim na liu kimi ae gam unune. ¹⁴ Foron tualik kemtuul, gam arae foron tom unune lo Iesu Karisito ae ri kiis na foron maleh tikii na Iudaia. Wara le gam sabin gam ngar ta fangungut sing foron fanu tina maleh kimi tom arae foron tom unune na Iudaia ri ngar ta fangungut sing fanu kiri tom. ¹⁵⁻¹⁶ Fanséh ae ri siimete ta Iesu Kumguui ke foron poropet, ke fanséh ae ri fes ufu ta kemtuul sabin. Ri tof u le rin ti kale kemtuul isi gong kemtuul fafas usuf fanu ae biil ri fan Iudaia isi God gong i faliu ri. Aunbiing ri tel u aragii, God biil i laes ini ri, ma ri kiis arae foron tuui turan fanu tikii. Ke matngan sinangu ri aragii, ri ka luun turim foron sinang laulau kiri. Tipes u aiwa, ngaliaf ke God ka la usuf ri.

Tara wolwol ke Pol isi Par Fan Tesalonika

¹⁷ Foron tualik kemtuul, kiis sararah kirer biil i sawin, aunbiing fan Iudaia ri fes ufu ta kemtuul koseng gam. Kere kiis sararah sau na pununfo kerer, isau le foron wolwol kirer, kemtuul wol la tom lo gam. Kemtuul ier kanaka isi par gam, pesu kemtuul ka foim rakrakai isi le kemtuul

en tel fasuut u. ¹⁸ Kemtuul ier kanaka isi le kemtuul en fis usuf gam. Iau Pol, fafuun ia ka totof tah isi le ian la usuf gam, isau le Satan ka ti kale kemtuul tikii. ¹⁹ Kemtuul ier kanaka le kemtuul en par gam sabin, wara le kemtuul unune lo gam le gamen tifat aunbiing Iesu Kumguui kirer in fis ma kerek sotih na mata. Ke gam e kamtinan laes kimentuul. Ke i wara lo gam, pesu i fasih kemtuul ek lala laes ini foim kimentuul na biing ae. ²⁰ Tekentu kanaka, gam tom foron memeh kimentuul turan laes kimentuul.

3

¹ Kemtuul lala wol lo gam, pesu biil kemtuul ier isi nene biitom. Kemtuul ka wol le, i rokap le kama sau e Sailas kaman kiis agawa na Atens ma kamak wuun Timoti. ² Ke, kama ka wuun ufu ta Timoti tualik kerer, ma i e tom foim ke God tura kamah, le kemtuul en fafas ini Rokap na Fafas lo Karisito. Kama ka wuun ufu tah usuf gam isi farakrakai gam ke ik ta orek una lupes gam na unune kimi, ³ isi biil tikas lo gam in nut e unune kia i wara na foron tatawin ae gam tafe u. Wara le gam tom gam usum le foron tatawin ae keren kalsakai u. ⁴ Aunbiing kere kiis turim biitom, kemtuul fas gam la le fanu rin falaulau kerer. Ke gam ka usum tah le foron tatawin ae ka tapiiek mang. ⁵ I e wara, ke ia ka wuun ufu Timoti usuf gam. Ia lala wol la lo gam, ma biil ia ier isi nene biitom, pesu ia ka wuun ufu usuf gam isi iak usum na unune kimi. Ia sokeh tarama tom fatoftof ka faluut ta gam ke tarama foim kimentuul ka tier foes.

Rokap na Fafas sing Timoti i Farakrakai Pol

⁶ Isau le, igii sau Timoti i am fis tah tinawii na aismi usuf kamah. Ke ka kep fafis ta nenge rokap na fafas usuf kamah na unune kimi ke na famais kimi. I fas kamah sabin le gam laes la na aunbiing gam wol pes kiis turim kirer la pakanini. Ke gam ier kanaka le gamen par kemtuul

sabin, ke kemtuul sabin, kemtuul ier kanaka la isi par gam. ⁷ Foron tualik kemtuul, unune kimi i farakrakai ta kemtuul na kiis kimentuul na palgan tatawin ke foron sinang laulau ae fanu ri tel u la ini kemtuul. ⁸ Igii liu kimentuul ka rokap kanaka mang, aunbiing gam tifat lo Kumguui. ⁹ Kemtuul laes kanaka ini gam na mata God kirer, ke kemtuul ka fot rokap usuf i. Laes kimentuul i laumet kanaka, pesu, arafah kemtuul en fot rokap arae isi ik fasih ini tara na laes kimentuul? ¹⁰ Kemtuul ta tikii liu kimentuul la tom na sising isi gam na foron siat ke na foron wor tikii. Kemtuul sising isi kemtuul en par gam sabin, ke kemtuul en fausum gam ini ti fal e tier una farakrakai unune kimi.

¹¹ Pesu kemtuul ka sising le God tom Tama kerer, ke Iesu Kumguui kirer in sapeng na sal kimentuul isi kemtuul en la usuf gam. ¹² Ma kemtuul sising sabin le Kumguui in fakuum famais kimi ke ik ring sararah na fatpoto gam ke usuf fal sabin, arae famais kimentuul usuf gam. ¹³ Kemtuul sising le Kumguui in farakrakai balmi isi gamek tapiiek kalkaluu, ke biil i fasih tikas in tiu gam ini ti tier, aunbiing gamen sotih na mata God Tama kerer, na biing ae Iesu Kumguui kirer in fis turan foron fanu kalkaluu kia.

4

Liu ae in Falaes God

¹ Foron tualik kemtuul, igii e nenge orek sabin, kemtuul ka fausum ta gam ini matngan liu ae gamen liu ini, isi gamek falaes God, arae tom gam mi la lo. Ma igii kemtuul ka sising gam, ke kemtuul ka farakrakai gam na asa Iesu Kumguui, isi matngan liu kimi ae, ik lala kuum. ² Wara le gam ka usum tah na foron fafausum ae kemtuul fausum ta gam ini. Foron fafausum ae i la tom sing Iesu Kumguui.

³ God i ier le liu kimi in kalkaluu na mata. Pesu, gamen fin koseng foron sinangun puur. ⁴ Temtem tikii lo gam in foim rakrakai isi in ti kale foron wolwol laulau i aptih la na balmi*, isi sinangun kalkaluu ke sinangun bulat ik kiis na liu kimi, ⁵ isi gong gam mi na rakrakai na wolwol na sinangun puur, arae fanu ae biil ri usum lo God. ⁶ Gong tikas lo gam i tel sinangun puur ini antu nenge kalu ae i tualik na asa Iesu. Male in tel u arae, ke in fambal tualik. Kemtuul ka use ta u ke kemtuul ka fanau ta gam le, Kumguui in ta fangungut sing fanu ae ri tel matngan sinang arae. ⁷ Wara le God biil i tawi pes ta kerer le keren tel sinang laulau, biil. I tawi pes ta kerer isi keren liu ini matngan liu ae i kalkaluu. ⁸ Pesu le tikas i ongen ufu fafausum igii, biil i ongen ufu fafausum ken kalu, biil. I ongen ufu fafausum ke God ae i ta Tanwa Kalkaluu la usuf gam.

⁹ Biil i fasih kemtuul en sisiit sabin usuf gam na famais kimi usuf foron tualik gam. Wara le God tom ka fausum ta gam isi gamen famais faliu ini gam. ¹⁰ Tekentu kanaka, gam ier kanaka isi foron tualik gam ae na foron falifuh tikii na Masedonia. Isau le kemtuul ka sising gam isi famais kimi ik kuum lalala.

¹¹ I rokap le gamen ier kanaka isi mi na foron matngan sinang aragii: Gamen liu ini siaroh ke gong gam fakau paklu gam na tier ken nenge kalu. Isau le gamen foimnge inen ami ini liumi arae kemtuul fas ta gam. ¹² Male gamen tel u arae, ke fanu ae biil ri unune, rin bulat lo gam ma biil sabin gamen tapiiek arae foron tom fapare.

Kumguui in fis sabin

¹³ Foron tualik kemtuul, kemtuul ier le gamen usum na fanu ae ri ka met tah. Ke gong gam mamais arae fanu ae

* 4:4: Fale tom tasum ri wol le kamtinan orek igii le, temtem tikii lo gam in telpes in tikii sau e fifin.

biil ri unune le fanu ae ri ka met tah, rin aptih fis sabin. ¹⁴ Kere unune le Iesu i met tah ke ka aptih fis sabin. Pesu kere ka unune le fanseh ae ri unune lo Iesu, ma ri ka met tah, God in faptih fafis ri isi rik la turim tura Iesu, aunbiing in fis sabin. ¹⁵ Foron orek igii kemtuul fas gam ini, i e orek ke Kumguui tom. Kerer ae keren liu papang na biing ae Kumguui in fis sabin, biil keren famu lon fanseh ae ri ka met tah. Biil. ¹⁶ Wara le Kumguui tom in puh tinbae na Kukulii, ini rakakai na orek, ke famfamu ken foron angelo ik orek, ma kinen tafih ke God ik ninih, ma fanseh ae ri ka met tah ini unune lo Iesu Karisito, rin aptih famu. ¹⁷ Namih, kerer ae kere liu biitom, rin kep turim kerer tura ri na laukaf ubase na mua isi kerek tafe Kumguui na mua. Isi kerek kiis fitliu turim tura Kumguui. ¹⁸ Pesu gamen farakakai temtem tikii lo gam tom ini foron orek ae.

5

Keren Geges isi Aunbiing Kumguui in Fis

¹ Pesu foron tualik kemtuul, biil kemtuul en sisiit isi fas gam ini aunbiing le biing sah kumguui in fis lo. ² Wara le gam ka usum rokap tah le, biing ke Kumguui una fis, in fabitit kerer arae tom sisii i la isi sisii na wor. ³ Aunbiing ae fanu rin orek aragii, “Biil kemem tafe ti tatawin. Kere liu rokap sau.” Ke fiu in fabitit ri arae fangngungut ae nenge fifin i kalsakai u aunbiing fatat in fafang. Biil i fasih rin alfe u e tatawin ae.

⁴ Isau le gam foron tualik kemtuul, gam biil tina kubunor, isi biing ae ik fabitit gam arae nenge tom sisii. ⁵ Wara le gam berberat tina malal ke gam berberat tina ien. Kerer biil tina wor le tina kubunor, biil. ⁶ Pesu gong gam arae fal e fanu ae ri borong muduung. Keren mat ma kerek tumarng e foron wolwol kirer. ⁷ Wara le foron tom borborong met, ri borong la na wor. Ke foron tom umin

dan rakrakai, ri umin dan rakrakai la na wor. ⁸ Isau le kere fanu tina ien, i rokap le keren tumarngé foron wolwol kirer. Keren kilkiliis ini unune ke famais isi rik par kerer arae nenge tom fapaket ae i tel kale matan mangia ini nenge dangan aen. Ma keren nene ini unune sabin le Iesu in faliu kerer, arae nenge tom fapaket i luun at aen. ⁹ Wara le God biil i tim pes ta kerer isi keren kalsakai fangungut na palgan ngaliaf kia. Biil. I tim pes ta kerer isi keren kep fafaliu sing Kumguui, Iesu Karisito. ¹⁰ I met tah isi kerer, isi keren liu turim tura, aunbiing in fis sabin, kerer tikii ae kere liu biitom turan fanu ae ri ka met tah. ¹¹ Pesu gamen ta rokap na orek una lupes temtem tikii lo gam ke farakrakai temtem tikii lo gam arae tom gam tel u la.

Farfarop na Fafausum

¹² Foron tualik kemtuul, kemtuul sising gam le gamen bulat lon fanseh ae ri foim rakrakai na fatpoto gam, ma ri parpar kale gam na foim ke Kumguui ma ri ka fausum gam. ¹³ Gamen lala bulat lo ri ini famais, wara na foim kiri. Ke gamen liu ini siaroh turan temtem tikii lo gam. ¹⁴ Foron tualik kemtuul, kemtuul sising gam isi gamen fanau foron tom angos ke gamek farkrakai fanseh ae ri binbin la, ke gamek lupes fanseh ae unune kiri biil i rakrakai. Ke gamen fofu ini fanu tikii. ¹⁵ Gamen tumarang, isi gong gam kiliis laulau ini laulau. Foim rakrakai isi gamen tel sinang rokap usuf temtem tikii lo gam ke usuf fal e fanu sabin.

¹⁶ Gamen laes la ma sau. ¹⁷ Ke gamen sising la ma sau. ¹⁸ Gamen fot rokap usuf God isi foron tier tikii ae i tapiek la sing gam. Wara le i e wolwol ke God usuf gam ae gam ke Iesu Karisito.

¹⁹ Gong gam ti kale foim ken Tanwa Kalkaluu. ²⁰ Male tikas i orek propet, ke gong gam wol le foron orek kia i tier foes sau. ²¹ Gamen tof foron orek tikii, ke foron

sinang tikii, ke gamen posefat na foron sinang rokap tikii.

²² Gamen alfe foron sinang laulau tikii.

²³ Kemtuul sising usuf God ae i ta siaroh la in fakalkaluu liu kimi, isi gamek tapiék kalkaluu tikii na mata. Kemtuul sising sabin le God in fofonoi na liu kimi tikii, aragii, na foron tanwa gam, foron wolwol kimi, ke na pununfo gam isi biil rin tiu gam na biing ae Kumguui kirer, Iesu Karisito in fis sabin. ²⁴ God ae i tawi pes ta gam, i tom orek suut, ma in tel u.

²⁵ Foron tualik kemtuul, gamen sising isi kemtuul.

²⁶ Aunbiing gam fatafe ini foron tom unune, gamen dorop ri ini famais, ma gamen tel u ini sinang ae i kalkaluu. ²⁷ Ia sising gam na asa Kumguui le gamen wes foron sisiit igii usuf foron tualik kerer tikii.

²⁸ Famais ke Kumguui kirer, Iesu Karisito in kiis tura gam.

Fanamaket Baibel

Portions of the New Testament in the Tangga Language, also known as the Fanamaket language, of Papua New Guinea

Sampela hap Nupela Testamen long tokples Tangga long Niugini
copyright © 2011-2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tangga / Fanamaket (Fanamaket)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

Updates

eBible.org

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 17 Nov 2018 from source files dated 29 Nov 2017

8f38b319-3df0-59e5-9ee5-193b805bbef2